

Tlačová konferencia Národnej banky Slovenska

dňa 30.11. 2020

Peter Majer, hovorca NBS

Dobré ráno, ahojte, vitajte v Národnej banke Slovenska na tlačovej konferencii, kde vám predstavíme akúsi zdravotnú prehliadku slovenského finančného trhu počas koronakrízy alebo správu o finančnej stabilite. Predstavia vám ju Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady a výkonný riaditeľ úseku dohľadu a finančnej stability a Marek Ličák riaditeľ odboru finančnej stability. Pán Dvořáček, nech sa páči.

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS

Ďakujem pekne, prajem vám všetkým príjemné dobré ráno, ďakujem, že ste prišli aj v týchto časoch. Ten fyzický kontakt nám častokrát chýba tak som rád, že môžeme odkomunikovať našu novú správu o finančnej stabilite týmto spôsobom, samozrejme pri dodržaní všetkých pandemických opatrení. Nie je to prvá pandemická správa, ktorú predkladáme, s prvou sme prišli pred polrokom, toto je už v poradí druhá pandemická správa a vyznačuje sa tým, že slovo pandémie sa v nej naozaj objavuje veľmi často, často v nej nájdete aj slovo neistota a tak ako obvykle snažíme sa pomenovávať aj tie hlavné riziká, hľadáme odpovede na dôležité otázky. Dovoľte, aby som vám na úvod k tomuto zopár slov povedal. Keď nás prepadla pandémia na začiatku tohto roka, tak to bolo veľmi neočakávané, samozrejme, keďže to prišlo z oblasti zdravotníckej, nemohli sme o nej nič vedieť, ale hneď tá prvá vlna výrazne zasiahla svetovú ekonomiku, prešla naprieč všetkými krajinami a viedla k výraznému poklesu hospodárskej aktivity. Samozrejme toto zastihlo aj nás. Po prvej vlne prišla istá fáza úľavy v lete a zdalo sa, že všetko sa vracia späť, ale vzápätí na to ledva sme sa nadýchli, prišla druhá vlna. To, čo je charakteristické pre súčasnú dobu je naozaj nielen slovo pandémie, ale aj slovo neistota, neistota ohľadne pandémie, pretože nevieme ako dlho bude trvať, nepoznáme ešte jej celú intenzitu a tak isto nepoznáme úplne do detailov charakter následkov. Vieme však jednu vec, že to riešenie tejto otázky nie je v ekonomickej oblasti, ale to riešenie musí prísť z medicínskej oblasti, potom sa nám podarí vyriešiť aj tie problémy, s ktorými sa potýkame v oblasti ekonomiky a sveta financií. Chcel by som teraz špecificky trochu viac povedať o Slovensku. Ako dobre viete, naša malá otvorená ekonomika je vždy krízami silno zasiahnutá, pretože závisí od aktivít svojich najvýznamnejších obchodných partnerov a keďže hneď v prvej vlne to bola séria lock-downov a rôznych hospodárskych obmedzení, došlo k výraznému prepadu hrubého domáceho produktu HDP na Slovensku a dokonca tento prepad bol dvojnásobný oproti tomu

prepadu, ktorý sme tu mali pri veľkej finančnej kríze v roku 2009. Zdalo sa nám v lete, že tento prepad bol len chvíľkový a že bude mať tvar písmena V, že totiž v lete došlo k veľmi výraznému hospodárskemu oživeniu a všetko sa začalo vracieť do pôvodných kolají, avšak druhá vlna pandémie tento optimizmus v súčasnej dobe výrazne brzdí. Už v tej správe pred pol rokom sme si položili také tri dôležité otázky, a to jednak, že či budú podniky a domácnosti schopné splácať svoje úvery. Druhou otázkou je, či nedôjde k zhoršeniu dostupnosti úverovania a treťou dôležitou otázkou bolo, že či toto bude mať vplyv a aký to bude mať vplyv na odolnosť bankového sektora. Tieto otázky boli nastolené už pred polrokom, ale veľmi ťažko sa na ne hľadali odpovede. Správa, ktorú vám prinášame dnes, vie už lepšie pomenovať tieto problémy, vie lepšie odhadnúť rozsah týchto problémov a pozná aj pravdepodobnosť ako asi tieto problémy budú rozložené v čase. Dovoľte mi teda, aby som viac hovoril o týchto troch základných rizikách, ktoré správa pomenúva. Tvrdenie, že už trochu lepšie tieto riziká poznáme vyplývajú jednak z praktických skúseností, ktoré už máme z prvej vlny a z toho obdobia, ktoré sme v tomto roku prežili, ale máme k dispozícii aj viac analytických informácií. Sú to informácie jednak, ktoré sa týkajú analýzy podnikov a riziká ich nesolventnosti. Robíme prieskumy zadlžených domácností, tu sme vykonali už niekoľko vln a na základe toho máme isté poznatky ako budú domácnosti schopné splácať svoje úvery a tak isto sme robili stresové testovanie bánk, takže vieme lepšie odhadnúť aj podľa istých scenárov základného resp. viac záťažového, ako asi bude vyzeráť situácia v roku 2021. Pokiaľ ide o to prvé riziko, teda riziko nesplácania úverov, zostáva naďalej najvýznamnejším rizikom pre bankový sektor. Vyplýva z výrazného zníženia tržieb podnikov alebo príjmov domácností, čiže týka sa oboch segmentov financovania, ale musím hneď povedať, že v tejto oblasti výrazne pomohli vládne opatrenia, konkrétne to boli odklady splátok pre domácnosti a malých a stredných podnikateľov. Bol to program podpory Prvá pomoc a tieto opatrenia zatiaľ účinne zmierňujú riziko nesplácania, ale najmä rozkladajú ho v čase. Takže v tomto roku ešte nepocítíme dopad tohto rizika a očakávame skôr, že to nastane v budúcom roku, keď sa skončí obdobie moratórií, teda odkladu splátok. V tejto chvíli banky aj my máme skôr záujem lepšie poznať kreditnú kvalitu portfólií bánk, ale posúdiť ju budeme môcť lepšie naozaj až po odznení efektov podporných opatrení. Na začiatku sa ukazovalo, že rozhodnutie urobiť a umožniť klientom bánk plošne si odložiť svoje splátky, bolo správne rozhodnutie, pretože naozaj sa do bánk nasypali stovky, tisíce, státisíce týchto žiadostí, ale bolo to hlavne v mesiacoch apríl a máj a potom postupne už tých žiadostí prichádzalo stále menej a menej, aj v súčasnej dobe tieto žiadosti už stagujú, takže skôr si myslíme, že banky sú pripravené už individuálne posudzovať jednotlivých klientov a myslíme si, že tento individuálny prístup bánk ku klientovi bude lepší,

pretože banky budú vedieť citlivo posúdiť intenzitu zhoršenej situácie klienta - či už podnikov alebo domácností. Prejdeme k druhému riziku alebo k druhej dôležitej otázke, či sa zhoršilo a či je tu výraznejšie prítomné riziko zhoršenia dostupnosti úverovania, úverovania podnikov a domácností. Hneď na úvod musím povedať, že toto riziko sa zatiaľ ešte výrazne neprejavilo. Jednak tam zohráva svoju úlohu aj ten odklad splátok, ktorý som už spomínal a jednak to, že na strane bánk zatiaľ vidíme dostatok kapitálu a likvidity, aby pokračovali vo financovaní a napriek tomu, že na začiatku pandémie banky sprísnilo úverové štandardy, medzičasom došlo k ich čiastočnému, podotýkam, uvoľneniu, a teda financovanie podnikov a domácností naďalej plynule prebieha a dokonca môžem povedať aj, že je tu istá dynamika rastu, pokiaľ ide o trh podnikových úverov, tento zostáva naďalej priaznivý. V letných mesiacoch sme videli výrazný nárast financovania podnikov, teraz je trochu nižší, ale stále patríme v tejto oblasti medzi popredné krajiny v regióne pokiaľ ide o dostupnosť financovania pre podniky, a to pokladáme za veľmi dôležité. Pokiaľ ide o tempo rastu úverov pre domácnosti, tu vidíme dva veľmi rozdielne trendy, zatiaľ čo úvery na bývanie nám prudko rastú a sa stále niekde pohybujú nad deviatimi percentami, čo je mimochodom druhý najrýchlejší rast v eurozóne, v druhej oblasti, v oblasti spotrebiteľských úverov došlo k výraznému prepadu, a to až do záporných čísel, čiže spotrebáky nám nerastú, ale je to spôsobené podľa nás hlavne poklesom dopytu zo strany samotných klientov a tak isto aj schopnosťou klientov prefinancovať si svoje požiadavky cez úvery na bývanie. Stručne sa ešte zmienim o tom treťom riziku alebo o tej tretej dôležitej otázke, či je náš bankový sektor odolný. Spomínal som už, že disponuje dostatočnou mierou kapitálu a likvidity, že náš bankový sektor naďalej financuje domácnosti a podniky, čo je prejavom zdravia a aj stresové testy nám ukazujú, že banky si uchovávajú naďalej vysokú mieru odolnosti. Negatívny trend však vidíme v oblasti ziskovosti bánk, zisk bánk výrazne poklesol. Tendenciu poklesu ziskovosti bánk sme avizovali už minulý rok a súvisela so stále znižujúcimi sa úrokovými sadzbami a teda sprostredkovane v poklese úrokových výnosov. Tento trend nám pokračuje a pokles úrokových výnosov je aj v tomto roku na pozadí zníženia ziskovosti bánk, ale tým novým druhým významným prvkom, ktorý ovplyvňuje ziskovosť bánk je výrazný nárast tvorby opravných položiek z dôvodu nárastu rizikovosti - tej, ktorú som už spomínal. Naopak v druhom polroku sme zaznamenali pozitívny trend pokiaľ ide o rast ziskovosti, pretože ten pokles v oblasti zisku sa zmiernil a to nastalo v dôsledku zrušenia bankového odvodu. Krátko sa ešte zmienim o kapitálovej primeranosti, ktorá je na veľmi slušnej úrovni, takmer na úrovni priemeru eurozóny a bánk v Európskej únii a to najmä vďaka tomu, že banky si ponechali zisk z roku 2019. Tento zisk sa premenil na vlastné zdroje a posilnil kapitál, takže kapitál nám v priebehu 1. štvrtroka ešte narástol o takmer 1,5 % a táto kapitálová primeranosť

sa drží v priebehu tohto celého roka. Pokiaľ ide o nejakú perspektívu roku 2021, očakávame tu mierny pokles, preto bude dôležité, akým spôsobom sa banky vysporiadajú s rozdelením toho zníženého zisku, ktorý dosiahnu v tomto roku. Toto je teraz aktuálna otázka a aj v Európe sa európske inštitúcie snažia riešiť túto otázku a nájst' tú primeranú formu, aby čo najviac kapitálu ostalo v bankách na krytie potenciálnych strát, ktoré im hrozia v budúcnosti. Dámy a páni, dovoľte, aby som na záver skonštatoval, že Národná banka podporuje všetky opatrenia, ktoré boli prijaté na podporu podnikov a domácností. Bolo dôležité prijať ich rýchlo a hneď na začiatku pandémie. V súčasnej dobe vidíme isté riziko v ich náhlom ukončení, ale myslíme si, že by už nemali byť plošné tak, ako doteraz, že by už mali byť skôr cielené a mali byť zacielené na dve dôležité oblasti, a to na podporu životaschopných podnikov a na podporu domácností, ktoré sú najviac zraniteľné. Ďakujem za pozornosť a teraz bude pokračovať pán Ličák.

Marek Ličák, riaditeľ odboru finančnej stability

Ďakujem pekne za slovo, dovoľte, aby som vás tiež privítal a priznám sa, že v tomto období webinárov, virtuálnych mítingov som veľmi rád, že vidím živých ľudí oproti nám a môžeme vidieť aj vaše tváre. Minulý týždeň sme mali takú diskusiu s bankami dokonca aj bez rúška na jednu sekundu, diskusiu s bankami, ale všetko bolo virtuálne, takže je veľmi ťažké rozprávať s ľuďmi pokiaľ nevidíte ich tváre, takže som rád, že vás tu vidím aj osobne a dúfam, že ďalej to bude takto pokračovať. Pán Dvořáček viackrát spomínal slovo neistota, pandémie a musím vám povedať, že písať správu o finančnej stabilite v dobe neistoty je pomerne náročné, je ťažké, lebo neviete, kde až v podstate tá neistota môže zasiahnuť, akým spôsobom môže ovplyvniť finančný sektor, ale na druhej strane je to veľmi, veľmi dôležité. Viacerí z vás ste ekonomicky novinári a možno si pamätáte kríza v 2009-om. To, čo bolo vtedy v epicentre problémov bol práve bankový sektor a vieme, čo to spôsobilo. Mnohé štáty boli na pokraji krachu, extrémne sa zadlžili. Čiže, ak si predstavíme, že už k terajším problémom by sa nám ešte pridali problémy vo finančnom sektore, tak mám pocit, že tá kríza by vyzerala úplne inak a nehovorili by sme takto pokojne, ale tie čísla by boli podstatne dramatickejšie. Stabilný sektor ale nepotrebujeme len kvôli nejakému pokoju, ale potrebujeme aj kvôli ekonomickému oživeniu. Všetci vieme ako dôležité sú pre ekonomiky úvery, úvery z bankového sektora, ale banky poskytujú úvery len keď sa cítia byť stabilné. Akonáhle ohrozíme bankový sektor alebo bankový sektor je v nejakom zlom postavení, vždy prvé čo urobí je - priškrtnú úvery. A bez úverov ekonomika len veľmi ťažko môže fungovať, čiže preto je dôležité mať stabilný finančný sektor. Ale stabilita nie je niečo, čo nám bolo len tak dané z neba, ale o stabilitu treba bojovať. To, že teraz hodnotíme sektor ako stabilný, myslím, že je aj výsledok tých predošlých rokov, kde sme

kumulovali kapitál v bankách, prijímali sme rôzne opatrenia tak, aby v týchto časoch sme mohli tvrdiť, že bankový sektor je stabilný. Čiže na to, aby sme si udržali stabilný, určite potrebujeme robiť aj ďalšie kroky. Dobré, skúsím veľmi stručne prejsť tie základné trendy a popísať teda, čo je v tej správe. Ináč tá správa myslím, že veľmi zaujímavá, je trochu obsirnejšia, má takmer sto strán, pokrývame tam v podstate všetky sektory, je tam veľa zaujímavých príbehov, takže ak máte niekoho kto má záľubu vo financiách odporučím ako pekný taký vianočný darček, Peťo, myslím, že môžeme aj nejaké darčkové balenie k tomu pripojiť, takže ak by bol o to záujem. V tejto mojej prezentácii skúsím pokryť tri také základné témy. Už som povedal, že v tom mori rôznych - alebo v tých búrkach, ktoré tu vidíme ekonomika, pandémie, je dôležité, že sektor je stabilný, čiže to je taký ostrov stability. A čo je dôležité pre tú stabilitu to vám skúsím teraz povedať. Už to povedal pán Dvořáček, ale skúsím to ukázať aj na konkrétnych číslach - čiže prvá téma sú straty z úverov. Vieme, že primárna úloha bánk je poskytovať úvery. V krízach vždy príde to k tomu, že sektory sú - hlavne domácnosti, podniky - nejako zasiahnuté, nie sú schopné splácať úvery, banky trpia. Čiže toto je prvá téma, na ktorú my ako regulátori sa musíme pozerieť. Druhá téma veľmi dôležitá, dobre, keď prídu tie straty, sú banky schopné to zvládnuť? Čiže prežiť to búrkové obdobie áno alebo nie alebo či majú dostatok kapitálu aj na poskytovanie úverov - a to je v podstate tretia téma. Čiže skúsím veľmi rýchlo prebehnúť a ukázať, na čo sme sa zamerali a čo je podstatné pre stabilitu finančného sektora. Prvá téma, a myslím, že už to tak aj sledujete, lebo túto tému sme už viackrát komunikovali v médiách, komunikovali sme hlavne cez ten prieskum, ale skúsím vám povedať len taký príbeh ako my to vnímame: Zatiaľ, čo vidíme v bankách je to, že klienti splácajú úvery napriek tomu, že taká dramatická kríza prišla, nevidíme žiadny nárast zlyhaných úverov. To je taký paradox, ale na druhej strane je to pozitívne, je to hlavne vďaka odkladu splátok. To znamená, my môžeme síce povedať, že všetko vyzerá fajn, formálne, oficiálne, ale vieme, že v skutočnosti finančná pozícia domácností bola oslabená. Je veľmi ťažké zistiť v akej reálnej situácii sú domácnosti, nejaké také on-line dáta nemáme, ale určite skúšali sme čo najviac o tom pozisťovať. Jednak sme analyzovali tých ľudí, ktorí sú v odkladoch splátok. Na začiatku sa diskutovalo, dobre, tak veľa ľudí možno špekulovalo, neišlo, neboli v nejakej reálnej situácii, ale keď sme sa na to hlbšie pozreli, tak vidíme, že tí ľudia sú reálne v ťažšej finančnej pozícii. Identifikovali sme dve také skupiny - pravá skupina boli tí, ktorí boli priamo zasiahnutí krízou. To sú živnostníci, ľudia zamestnaní v hotelierstve, prípadne v rôznych tých službách, čiže tí priamo stratili nejaký príjem, stratili zamestnanie a tí žiadali o splátky. A druhá skupina je tá skupina, na ktorú sme my dlhodobo upozorňovali, to sú ľudia, ktorí sú extrémne zaťažení úvermi, čiže pravidelne mesačne splácajú veľmi vysoké splátky, majú vysoké LTV. To boli druhí ľudia alebo druhá

skupina, ktorá výrazne žiadala o tie odklady. My sme sa snažili v tej správe identifikovať – dobre - z toho množstva zadlžených ľudí, z tých ktorí žiadali o odklady, koľkí z nich sú teda v pozícii, že budú veľmi ťažko vedieť splácať tie úvery. Hovorím, ťažká otázka, ale my sme to vyobracali z rôznych strán, čiže prvé sme použili ten prieskum, to čo spomínal pán Dvořáček. Tam je to znova mix dobrých a zlých informácií, prvá dobrá informácia – pýtali sme sa priamo ľudí, dobre, ako sa cítite - budete, nebudete schopní splácať. Čo je dobrá informácia, že len z toho množstva zadlžených ľudí, len asi necelé 1 % ľudí povedalo - na konci odkladu splátok nebudem schopný splácať a toto číslo nám klesá, posledná úroveň bola asi 0,7 %. To je dobrá informácia, keď si pozriete na ten koláčový graf, tak to je úplne tá maličká časť, čiže gro ľudí - tak viac ako 80 % hovorí – nebude problém, budem schopný splácať, to je dobrá informácia. Čo je možno viac negatívnejšia je tá oranžová, tá žltá časť a to je dokopy asi 12 % obyvateľstva, čo sú zadlžení a tí nám už od začiatku krízy hovoria, dobre budem schopný splácať, ale moja finančná situácia sa zhoršila a budem to schopný splácať len s ťažkosťami. Medzi júlom a augustom sme videli, že podiel týchto ľudí v ohrození sa trochu zmiernil, čiže tie príjmy sa postupne zviechali a hlavne v auguste, ale september, október - už sa to číslo veľmi nemenilo, čiže vychádza nám to, že stále nejaká časť obyvateľstva je vo finančných ťažkostiach, síce je schopný splácať úver, ale je otázne ako to bude vyzerat' ďalej, hlavne pokiaľ bude pokračovať druhá vlna alebo trend môže pokračovať ďalej. Skúsili sme urobiť tzv. stresové testovanie, ste skúsení novinári, čiže už vám to nebudem detailne popisovať, ale v tomto scenári sme ako keby simulovali do konca roka 2021 hlavne nárast nezamestnanosti a výrazný pokles príjmov domácností a v rôznych smeroch sme to analyzovali. To číslo, ktoré nám vyšlo, teda objem úverov, ktorý pravdepodobne nebude splácaný, nie je nejakým dramatickým vysokým, v podstate nám to hovorí o náraste zlyhaných úverov asi o 1,7 %, teda domácností, ktoré budú v takej pozícii, že nebudú schopní splácať. Čiže celkovo ak si zhrnieme tento slade a povieme si ten príbeh, domácnosti určite boli zasiahnuté, ale zdá sa, že väčšina domácností by mala byť schopná splácať úvery, čiže banky by nemali pocítiť nejaký výrazný a dramatický nárast zlyhaných úverov z tohto sektora. Dobré, to, čo nám možno robí trochu väčšie vrásky na čele sú podniky. Ono to je prirodzené, lebo keď si aj pamätáme tú krízu v 2009 alebo hocijakú inú, keď si len zanalyzujete, vždy sú oveľa citlivejšie podniky ako domácnosti. Domácnosť vždy urobí všetko pre to, aby ten úver splácala, podnik predsa len tá motivácia nemusí byť taká silná ako v prípade domácností. No ale keď si povieme ten príbeh - na prvý pohľad zlyhané úvery klesajú, čiže mohli by sme byť spokojní, ale my vieme, že to pod tou pokrievkou to tam vrie, len je veľmi dôležité zistiť, čo reálne je pod tou pokrievkou. No a prvú informáciu nám môže dať odklad ich splátok, pomerne veľa podnikov požiadalo o odklady, bolo to viac ako 12 %

z tých podnikových úverov, čiže to nám naznačuje, že veľa podnikov už bolo v nejakej oslabenej finančnej pozícii. V prípade podnikov sme nemali žiadne prieskumy ako v domácnostiach, čiže čo sme urobili, urobili sme stresové testovanie, čiže zobrali sme si individuálne podniky, tých je na Slovensku pomerne veľa - ich aktuálnu alebo poslednú finančnú pozíciu a skúsili sme na nich aplikovať šok, čiže pozreli sme sa ako zareagujú, pokiaľ výrazne poklesnú tržby jednak v roku 2020 a potom aj v roku 2021 a pozreli sme koľko z tých podnikov môže byť vo vážnej finančnej pozícii alebo finančnej situácii. A celkovo nám vychádza, že na konci roka 2021 ak by došlo k tzv. - my sme to nazvali základný scenár - čiže síce by bol pokles tržieb miernejší ako roku 2020, vychádza, že v riziku, my sme to nazvali riziko nesolventnosti, čiže podniky, ktoré budú mať väčšie straty ako vlastné imanie, by mohlo byť až 12 % podnikov, čo nie až také malé číslo. Ak sa pozrieme, čo to robí s bankami, lebo to je prvé číslo za všetky podniky, ktoré sú na Slovensku, ale my sme sa zamerali hlavne na to, koľko z tých podnikov ako ovplyvní bankový sektor, tak to číslo je menšie, je to iba 6,4 % z podnikov de jure by mohlo byť v ohrození. To súvisí s tým, preto je to nižšie, lebo banky väčšinou si vyberajú predsa len tých lepších klientov, neberú zároveň každého, čiže preto ten dopad na banky je miernejší. No a to číslo nie je nejaké malé, ale potom v podstate ukážeme, že je to aj o tom, že banky sú naďalej odolné vďaka kapitálu. Čo je tiež dôležité spomenúť, na tomto grafe to máte možnosť vidieť, jednak tie čísla, ktoré som spomínal, ale keď sa pozriete na tú červenú bodku, tak tá nám hovorí - ak by neboli prijaté opatrenia zo strany vlády, kam by až mohli ísť podiely zlyhaných úverov a vidíme, že by mohli byť podstatne vyššie. Minimálne z pohľadu finančnej stability hodnotíme to, že tie podporné opatrenia, ktoré sme brali do úvahy pri tom stresovom testovaní, zohrávali svoju úlohu a vďaka tomu zlyháva a môže zlyhať menší objem úverov z podnikov. Dôležitá téma, ktorú sme už naznačovali, teda nie len to, že vieme že budú nejaké straty a môže to byť také ticho pred búrkou, ale jednak je odhadnúť aký bude celkový objem tých strát a pozrieť sa, či to banky zvládnu, to je tá základná otázka. A tu je dôležitá vec hlavne kapitál – znova - určite viete, čo ten kapitál zohráva, je to taký ten pilier, z ktorého ak prídu straty, tak práve sa tieto straty uhrádzajú. Kapitál sa nám výrazne posilnil, znova keď uvediem paralelu s rokom 2009, keď sme vtedy vstupovali do krízy, kapitálová primeranosť bola na úrovni 11 %, v súčasnosti takmer 20 %, čiže snažili sme sa hlavne pred krízou a možno si pamätáte, to je úloha makroprudenciálnej politiky v dobrých časoch sa pripravovať na zlé časy. Čiže, vtedy sme vytvárali vankúše - proticyklický vankúš, menila sa regulácia, čiže v dobrých časoch sme sa snažili vytvoriť čo najväčšie vankúše, aby v zlých časoch boli stabilné. A práve tu zohráva kapitál dôležitú úlohu. Čiže dôležitým prvkom stability celého sektora súčasnosti je hlavne vysoká kapitálová pozícia. Trošku biednejšie to

vyzerá so ziskom a keď sa pozrieme na vývoj zisku v bankovom sektore, tak vidíme medziročný pokles, k septembru to bol asi pokles o 40 %, v júni to bolo trochu výraznejšie – takmer o 60 %, ale celkovo nastupuje obdobie kde ziskovosť bánk určite nebude nejaká hlavná téma, skôr vnímame to, že ďalej bude nejakým spôsobom klesať, čo je dôležité a keď sa pozrieme na ten graf, čo znižovalo k septembru – hlavne tvorba opravných položiek. Čiže ak to mám znova preložiť do ľudskej reči – v podstate akási väčšia obozretnosť a príprava bánk na to zlyhávanie úverov, ktoré môže prísť v nasledujúcich rokoch, čiže banky si vytvárali stále väčšie vankúše. Samozrejme svoju úlohu zohral aj bankový odvod, ale ako už pán Dvořáček spomínal, v druhom polroku už neočakávame, že by mal výraznejšie hrýzť do zisku bánk. A celkovo očakávame, že ziskovosť bude teda klesať, v roku 2021 by mohla byť znovu nižšia ako v tomto roku takmer o 40 %, ale na druhej strane už sme raz spomínali, ten kapitál ostal vysoký, čiže to je dôležitý pilier. Ak sa ale pozrieme na to stresové testovanie, čiže na ten kompletný balík, čo by mohlo urobiť s bankovým sektorom, tak napriek tým stratám, ktoré predpokladám, že môžu prísť z domácností, z podnikov, očakávame, že sektor bude stabilný. V stresovom testovaní navyše ten odhad strát - úverových strát - v rozpätí 600 – 800 mil. eur, čo som spomínal, nie je nejaká malá suma, ale vzhľadom na tú vybudovanú kapitálovú bázu, sektor by mal byť naďalej pomerne odolný. A tretia téma, ktorú pokrývame, je veľmi dôležitá aj z ekonomického pohľadu, je to, do akej miery banky naďalej budú úverovať reálnu ekonomiku. V 2009 v mnohých sektoroch sme videli akési uzavretie kohútikov, v súčasnosti banky naďalej úvery poskytujú. Ak sa pozrieme na domácnosti, myslím, že až prekvapujúco vidíme, že úvery na bývanie naďalej pomerne silno rastú. Tempo nám mierne spomalilo, ešte niekedy vo februári sme mali tempo na úrovni asi 9,8, takmer 10, momentálne sa vidíme tesne nad deviatimi percentami, určité spomalenie tam je. Objem nových úverov nám klesol asi o 10 %, čiže nejaká stabilizácia tam nastala, ale stále to je vysoké číslo. Čo chcem ale podotknúť, nie je to niečo výnimočné, ale takto to funguje v takmer každej európskej krajine, čiže bežne s kolegami z iných centrálnych bánk diskutujeme o tom a každý ukazuje, že ten trh úverov na bývanie v podstate funguje ďalej a kríza ako keby ho ani nedotkla. Trošku iný príbeh je pri spotrebiteľských úveroch a tam, ak sa pozriete na ten graf, to je tá červená čiara, vidíme pokles, ale ten pokles je dlhodobý a je to možno také trochu špecifikum Slovenska, lebo vzhľadom na to, že máme pomerne silné refinancovanie úverov, tak dlhodobo tu dochádza k trendu, kde klienti veľakrát, keď sa refinancujú úvery na bývanie, idú z banky do banky, tak si zoberú aj svoje spotrebiteľské úvery. To nám aj spôsobuje, prečo nám stav spotrebiteľských úverov už dlhodobo výrazne klesá. Samozrejme, vidíme tam zub, takzvaný korona-zub a ten sa znovu zahryzol do spotrebiteľských úverov. Keď sme si to hlbšie analyzovali, diskutovali

s bankami, tak asi tým najpodstatnejším faktorom za tým poklesom je pokles dopytu, čiže domácnosti sú opatrenejšie, možno menej opatrenejšie pri úveroch na bývanie, ale minimálne, ako keby spomalili nákupy predmetov rôznych produktov krátkodobej a strednodobej spotreby. Znova ak dáme paralelu s ostatnými štátmi v EÚ, veľmi podobný trend, čiže vo všetkých štátoch EÚ úvery, spotrebiteľské úvery nám prudšie klesali. Mali sme aj diskusiu, aký je vplyv jednak sprísňovanie štandardov NBS a pokles dopytu, ale vychádza nám, že podstatne silnejší vplyv je hlavne pokles dopytu a vychádzame jednak aj z toho, že - určite viete, že keď sme nastavovali tie štandardy, dávali sme rôzne výnimky, koľko úverov môže ísť na tieto úrovne - a zatiaľ vidíme, že tie výnimky nie sú využité. Čiže, veľakrát je to o tom, že banky boli ešte prísnejšie ako naše štandardy. Čiže zatiaľ aj vzhľadom na tie trendy, ktoré tu vidíme, nevidíme nejaký dôvod na to, aby sme tie štandardy nejako uvoľňovali. Dobré, pozrime sa na podniky, ako vyzerá financovanie podnikov. Už pán Dvořáček naznačil, že ten tok stále funguje a je pomerne silný, lebo keď si zoberieme situáciu začiatkom roka, január, február, rasty úverov boli na úrovni 1 – 2 %, čiže a teraz sme možno uprostred krízy a tie toky úverov sú pomerne silné. Ešte v lete sme mali toky úverov takmer na úrovni 4,4 %, momentálne je to na úrovni asi 3 % - september, október, čiže zjavne ten apetít bánk na úverovanie tu stále existuje a zároveň, čo vidíme aj dopyt klientov, dopyt podnikov po úverovaní. Samozrejme ten trh nie je nejaký homogénny a každý kto príde, že dostane ten úver, vidíme že banky sa skôr zameriavajú na väčších klientov, na zdravších klientov, čo je vlastne prirodzené, banky si musia strážiť aj to kreditné riziko. Ale stále výraznejšie nám rastie aj podiel nových úverov, ktoré sú garantované zo strany štátu a podiel týchto úverov rastie. V septembri, októbri to už bolo takmer 20 % z nových úverov a vidíme, že to tempo neustále ide hore. Čiže tak, ako sme možno mali pomalší začiatok, tak vyzerá to, že ten objem úverov je stále silnejší, teda garantovaný zo strany štátu, ku koncu októbra to bolo takmer 430 mil. eur, ktoré boli poskytnuté práve cez tie kanály. Tento zdroj je veľmi dôležitý hlavne pre menšie, stredné podniky, ktoré boli výraznejšie zasiahnuté krízou. A keď sa aj pozriete na ten graf, tie sivé štvorčeky v podstate hovoria aké sú medziročné rasty a tie modré, červené hovoria v danom sektore aký bol podiel garantovaných úverov a odkladov splátok. A vidíme, že práve tieto štátne pomoci boli viac využívané v sektoroch, ktoré boli výrazne zasiahnuté krízou, čiže pre toto sú veľmi dôležité tieto programy. Samotná schopnosť úverovať nesúvisí iba s tým, koľko je garantovaných úverov, ale súvisí s tým, ako banky vnímajú riziko v sektore. V súčasnosti vidíme určité zlepšenie, čiže uvoľňovanie štandardov, uvidíme samozrejme ako bude vyzeráť druhá prípadne ďalšie krízy, to môže pribrzdiť ochotu bánk. Ale veľmi dôležitá oblasť, čo môže banky brzdiť pri úverovaní, je aj to, ako je nastavená regulácia v oblasti kapitálu. Veľmi stručne vám poviem, banky na to, aby

úverovali potrebujú kapitál a potrebujú hlavne tú fialovú hornú časť, takzvaný voľný kapitál, aby bola dostatočne veľká. Akonáhle sa táto časť zníži, banka je hrane regulačných požiadaviek a prestáva úverovať. Čiže našou úlohou ako regulátora je zabezpečiť, aby ten voľný kapitál bol čo najväčší, bankám to dáva väčšiu stabilitu, ochotu úverovať a zároveň schopnosť pokrývať nejaké straty. Ak sa pozriete na ten vývoj v priebehu tohto roka, my sme si túto úlohu veľmi poctivo plnili a snažili sme sa, aby tento vankúš bol čo najväčší, najväčší priestor pre banky na úverovanie. Naďalej sme ale ochotní, teda čo je dôležité spomenúť, v prípade že by sa tento vankúš znižoval, sme naďalej ochotní ho aktívne manažovať a zvyšovať, čiže môžeme ďalej znižovať proticyklický vankúš v prípade potreby, prípadne iné makroprudenciálne vankúše. Ale to čo je hlavný záver z pohľadu regulácie či už kapitálovej likvidity - banky vonkoncom nie sú nejako obmedzované v tejto oblasti. Veľmi krátko k zhrnutiu, dôležitá správa v tomto búrkovom období je to, že finančný sektor je stabilný, čiže naďalej je stabilný, nevidíme tu nejaké vážnejšie problémy, samozrejme o tú stabilitu treba ďalej bojovať a snažiť sa, aby jednotlivé subjekty a sektory boli naďalej stabilné. Je dôležité monitorovať hlavne vývoj kreditného rizika domácností, podnikov, aby výrazne nezasiahol bankový sektor. To, čo ešte môžem spomenúť, také dôležité závery, je to, že hlavnú úlohu bánk v tejto kríze vidíme najmä na podporu financovania, čiže to je prvoradá úloha, nie na pokrývanie iných rôznych nákladov krízy, ale hlavne na financovanie. Ak sú banky stabilné túto úlohu vedia plniť. Preto sme veľmi radi, že prednedávnom aj v parlamente bolo schválené zrušenie zákona o bankovom odvode, pretože to výrazne prispieva k väčšej stabilite celého finančného sektora. Ako už pán Dvořáček povedal, v tejto dobe neistoty vidíme, že podniky sa síce zotavujú, ale stále je to pomerne krehké zotavenie. Uvidíme, čo ešte môže nastať z pohľadu pandémie, ale to je jeden z dôvodov, prečo hovoríme, že štát by mal zostať aktívnym v podpore podnikového sektora. To je veľmi dôležité. Veľmi dôležité - považujeme hlavne garantované úvery, lebo to je dôležitý zdroj úverov hlavne pre menšie, stredné podniky, tie podniky, ktoré sú pomerne výrazne zasiahnuté krízou. Takisto s bankami otvorene komunikujeme, že doba neistoty pretrváva, preto buďte veľmi opatrní pri dividendovej politike. Čiže, ak aj nejaký zisk bude vyprodukovaný v tomto roku, treba byť opatrní v tom, aká časť sa rozdelí na dividendy do zahraničia. No ako som už naznačoval, Národná banka pomerne aktívne vystupuje v tejto oblasti, snaží sa manažovať toto náročné obdobie aj z pohľadu makroprudenciálnej politiky a v prípade potreby sme ďalej ochotní zmiernovať niektoré požiadavky, hlavne v oblasti kapitálových vankúšov. Dámy a páni, tak je asi tak všetko z našej strany.

Daniel Horňák, TV TA3

Tú tému splácania a dostupnosti ste pomerne vyčerpávajúco pokryli, takže mňa by zaujímal váš názor na cenu úverov, že ako sa to môže vyvíjať do budúcnosti - najmä z pohľadu domácností a hypoték – to ľuďom najviac zaujíma. Vraj teda ten konkurenčný boj medzi komerčnými bankami o klienta ako keby ustal, už nie je taký intenzívny ako v minulosti, že či vidíte - dajme tomu - nejaký priestor na rast tých úrokových sadzieb, dnes je to na úrovni 1 %, čo sa týka priemeru na trhu, že ako vidíte ten ďalší vývoj úrokových sadzieb pri hypotékach. Ďakujem.

Marek Ličák, riaditeľ odboru finančnej stability

Keby ste sa ma spýtali tú otázku možno v minulom roku, tak by som vám povedal, keď príde kríza, tak úrokové sadzby určite stúpnu, pretože klienti sa dostanú do problémov, banky budú musieť tie náklady nejako pokryť, určite úrokové sadzby stúpnu. A skutočne vidíme krízu kde banky majú vysoké náklady na tvorbu opravných položiek, ale čo je zaujímavé, teória teraz nefunguje a v podstate úrokové sadzby naďalej ostávajú veľmi nízke. Naďalej ostávajú veľmi nízke hlavne pri úveroch na bývanie, to čo možno môžeme hodnotiť, je trošku zmena trendu, to si možno pamätáte – začiatkom roka veľká cenová vojna, prudký pokles úrokových sadzieb už takmer na 1 % - teraz nevidíme tento pokles, skôr taká mierna stabilizácia z 1,1 na 1,2, ale v krízovom období, kde banky výrazne tvoria opravné položky, čiže tie náklady existujú, my sme – hovorím - očakávali, že banky začnú tie náklady si kompenzovať cez vyššie sadzby, ale toto nevidíme, to nevidíme. A do veľkej miery to je súčasť silného konkurenčného boja, to čo ste naznačili. Čiže banky si konkurujú, nikto nechce stratiť trhovú podiel, nikto nechce urobiť ten prvý krok, čiže sadzby zostali naďalej extrémne nízke. Tam, kde sa situácia zmenila, sú spotrebiteľské úvery, čiže možno taký opak tých úverov na bývanie. Tá konkurencia je podstatne menšia, je tam len niekoľko bánk, ktorí sú aktívni pri spotrebákoch a tam banky v momente zareagovali na to krízové obdobie. Úrokové sadzby stúpili z nejakých 7,2 na takmer, na viac ako 8,0 % - čiže tam sa to hneď prejavilo. Ale pri úveroch na bývanie zatiaľ niečo také nevidíme. A keď sa pýtate na ďalší vývoj – tak ako by som sa netrafil pred rokom, tak radšej už netipujem, lebo hovorím, že je tu veľa takých faktorov, ktoré tu vplývajú, takže je to veľmi ťažké odhadnúť.

Daniel Horňák, TV TA3

Pretože vieme, že niektoré komerčné banky už začali pri refixácii dávať vyššie alebo ponúkať vyššie úrokové sadzby, čiže to bola moja otázka, že aký je ten výhľad, že či podľa vás to môže ešte rok – dva takto pokračovať ďalej alebo tam vidíte ten potenciál na zmenu.

Marek Ličák, riaditeľ odboru finančnej stability

Ako som povedal, veľmi ťažko je odhadnúť, do veľkej miery sa to môže aj odvíjať od toho ako sa bude odvíjať celková ziskovosť bankového sektora. A tam sme naznačovali, že bude nižšia tento rok a dosť možné, že bude nižšia aj budúci rok. Čiže to môže byť jeden z faktorov, ktorý môže narušiť tú hegemóniu toho konkurenčného boja, ktorý teraz dominuje pri úrokovej politike a môže spôsobiť, že niektoré banky pôjdu so sadzbami vyššie, aby pokryli tie straty z kreditných úverov, z kreditných strát.

Monika Bačová, RTVS

Ja mám dve otázky, prvá je či viete nejako vyšpecifikovať, že – alebo či existuje taký údaj – koľko domácností a potom aj koľko malých a stredných podnikov už sa dostalo medzi klasifikované úvery, teda tie ich úvery? A druhá otázka - najprv tú prvú poprosím teda.

Marek Ličák, riaditeľ odboru finančnej stability

Klasifikované – to sú tie zlyhané, zatiaľ je ich málo, zatiaľ je ich strašne málo, to je to, čo sme naznačovali, že napriek tomu, že je kríza, ľudia sú v zlej pozícii, podniky - úvery nezlyhávajú, ale to je hlavne kvôli odkladom splátok, čiže tí, ktorí boli v tej ťažkej finančnej pozícii, tí si požiadajú o odklad splátok. Čiže oficiálne sa tvárime alebo môžeme povedať všetko je fajn, lebo úvery nám nezlyhávajú, ale veľa ľudí požiadalo o odklady a tie odklady raz skončia, čiže je veľmi ťažko odhadnúť ako stúpnu zlyhané, ale o tom je tá správa. Ale keď chcete vedieť informácie koľko ľudí požiadalo o odklady, tak pri úveroch na bývanie je to asi 11 % zo všetkých úverov, pri spotrebiteľských úveroch asi 14 % zo všetkých tých úverov a pri úveroch podnikov asi 12 %. Čiže to je tá skupina, ktorá je krytá pre tým zlyhaním práve odkladmi splátok.

Monika Bačová, RTVS

No a potom, keď ste hovorili o tej schopnosti podnikov splácať úvery v tomto období, tak tam sa chcem opýtať aká je situácia v malých a stredných podnikoch a aká je vo veľkých alebo je to jedno alebo výrazne je nejak odlišná situácia medzi malými a strednými a veľkými?

Marek Ličák, riaditeľ odboru finančnej stability

No, myslím, že ste trafili ozaj ten klinček po hlavičke, lebo je tam veľký rozdiel medzi veľkými podnikmi a malými podnikmi, obrovský rozdiel a to aj v stresovom testovaní - ako vychádza jednak dopad na likviditu, na solventnosť tých bánk, čiže vnímame, že malé podniky sú

podstatne citlivejšie na tento vývoj. Jednak zaznamenali prudší pokles tržieb, čiže aj v tej simulácii, aj v realite vidíme, že majú väčší pokles tržieb, ale aj ten dopad na nich je potom výraznejší. Čiže ak by sme si aj rozoberali tých 12 % alebo pozreli sa ktoré ako zlyhávajú, môžu zlyhávať, tak podstatne viac je ohrozených práve malých podnikov alebo takzvaných mikropodnikov.

Ján Beracka, TREND

Ja by som sa chcel opýtať - očakávate, že do konca roka 2021 budú tie straty z úverov 590 miliónov až 810 miliónov, ak sa nemýlim? Budú tie straty tvoriť najmä firmy alebo domácnosti? Aký je tam pomer, sú rizikovejšie teda najmä podniky? Ďakujem.

Marek Ličák, riaditeľ odboru finančnej stability

Áno, podstatná časť sú podniky a v podstate to trochu vyplýva už keď som rozoberal to kreditné riziko domácností, podnikov, ukázal som, že v strese alebo aj v tom základnom scenári môže zlyhávať 1,7 % domácností, ale pri úveroch podnikom až 6,4. Čiže podstatná časť sú práve podniky. Viete čo, neviem vám povedať presný ten pomer, v správe to nájdete, myslím, že pri domácnostiach tie straty boli asi 170 miliónov až nejakých 300, čiže asi dve tretiny z tých strát budú určite podniky, ale menšia časť budú domácnosti, ale v správe nájdete presné číslo.

Miroslav Homola, denník Pravda

Dosť sa teraz diskutuje o odklade splátok, pán minister financií Heger nedávno sa vyjadril, že skôr tam nie je záujem od ľudí ďalej žiadať o odklad a oprel to tvrdenie o nejaké vaše údaje. Takže mňa by zaujímalo, že či máme nejaké čísla, že aký by bol záujem o ďalší odklad splátok, keby to bolo predĺžené. Ďakujem.

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS

Odpoviem Vám ja na túto otázku, tak predovšetkým je potrebné si pozrieť ako prebiehal ten odklad splátok doteraz. Hneď po zavedení tam boli veľmi prudké medzitýždenné nárasty odkladov, hlavne u domácností sme to videli, že v priebehu dvoch mesiacov ten počet schválených odkladov splátok presiahol číslo stotisíc, to bolo naozaj veľmi veľké číslo a vtedy naozaj bolo dôležité, aby tam existoval istý automatizmus, aby tie odklady boli plošné, aby domácnosti, ale aj malé a stredné podniky dostali veľmi rýchlo odpoveď a aby vedeli, že ich splátky sú odložené. Potom, zhruba od júna, sledujeme istú stagnáciu a tá trvá doteraz, tá stagnácia – posledné čísla sme videli už ku koncu októbra – nedošlo k nárastu ani počas nástupu

druhej vlny pandémie. Nedošlo vôbec k žiadnemu nárastu v počte odkladov splátok a sú to u podnikov desiatky žiadostí a u domácností sú to už len stovky žiadostí, prípadne tisícky, takže ani druhá vlna neprináša nejaký veľmi prudký nárast. V tejto situácii banky už majú schopnosť lepšie spracovávať tieto žiadosti na individuálnej báze, majú čas na tých klientov viac posúdiť každého jedného klienta, zaoberať sa ním a z prieskumu domácností, ktorý sme robili, vyplynulo aj to, že aj klienti uprednostňujú individuálnu dohodu s bankou, takže predpokladáme, že odklady splátok tu ešte budú, že odklady splátok presiahnu horizont roku 2000, bude možné požiadať odklad splátok pravdepodobne aj v roku 2021. Zákon je totiž tak postavený, že o odklad je možné požiadať počas trvania pandémie, je limitovaný len obdobím deviatich mesiacov, čiže to je tá maximálna dĺžka, počas ktorej je možné odložiť splátky. Ale náš osobný názor – Národnej banky, ktorý je podložený analytickými číslami a prieskumami hovorí, že toto opatrenie bude postupne odznievať. Samozrejme dávam do zátvorky disclaimer alebo poznámku, že ak nedôjde k nejakému dramatickému zhoršeniu situácie.

Miroslav Homola, denník Pravda

...(prerušený záznam, pozn. prep.)... ...vybavených žiadostí o odklad splátok?

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS

Asi 120 tisíc domácností a u malých a stredných podnikov je to niekoľko tisíc – nepamätám si presne to číslo.

Miroslav Homola, denník Pravda

A mňa by možno ešte zaujímalo ako je tom sektor poisťovní – nebavili sme sa o ňom, čítam tu, že nejako ostalo to v norme, ale počas pandémie alebo keď vypukla, tak tam bol nejaký pokles kombinovaného ukazovateľa pri PZP, tak by ma zaujímalo, či sa niečo zmenilo v tomto smere.

Marek Ličák, riaditeľ odboru finančnej stability

Možno krátko k poisťovniam, v podstate tento sektor nebol nejakovo výrazne postihnutý touto krízou. Kde to poisťovne pocítili bol určite nový biznis, čiže jednak v životnom poistení, neživotnom poistení sme tam videli pokles, čiže jednak sa to dotklo domácností, čiže menej možno išli práve do nových zmlúv, videli sme také náznaky aj odkupov poisťných zmlúv, ale ak sa pozrieme na riziká, tak nedošlo k nejakým výrazným zmenám. To čo hovoríte, pokles nejakého kombinovaného ukazovateľa je znova jednou z týchto paradoxných vecí, že prišla kríza a trochu poisťovniam pomohla tým, že bolo menej havárií, škodovosť nám poklesla a tým

pádom aj celkovo ten kombinovaný ukazovateľ bol prvýkrát po dlhej dobe pod úrovňou 100 %, čo znamená, že konečne sa dostal z tých negatívnych čísiel do pozitívnych čísiel. Ak si zoberieme také hlavné riziká, lebo my aj v zhrnutí hovoríme, že dobre, sektor je stabilný, ale nejaké riziká ostávajú, pre poisťovne je to tzv. double-hit, to znamená, ak by došlo k nejakým znova poklesom na finančných trhoch alebo znovu k poklesu úrokových sadzieb – to má negatívny dopad na finančnú pozíciu. Tiež je veľmi dôležité sledovať odkupy, akonáhle by sa finančná pozícia domácností ďalej zhoršovala, tak ak by som mal ušetriť, tak dobre - nebudem možno šetriť na nejakých základných veciach ale pravdepodobne stiahnem peniaze z poisťky, čiže to môže spôsobiť väčšie odkupy. No a tak isto poisťovne sú vystavené aj voči sektorom, ktoré sú vážnejšie zasiahnuté krízou - cestovné agentúry a tak isto poistenie úverov ale zatiaľ sme tam nevideli nejaké výraznejšie straty a do veľkej miery to závisí aj od toho ako sa budú vyvíjať tie podporné opatrenia. Čiže zatiaľ je ten sektor stabilný, ale tak ako pri bankách sú určite otázky, na ktoré treba dávať pozor.

Miroslav Homola, denník Pravda

Možno ešte jedna otázka, môžu byť poisťovne viac zasiahnuté, keď prestanú tiecť peniaze do firiem a začnú si nárokovať na nejaké poistné škody – na poistenie biznisu a podobne? Môže to ovplyvniť negatívne poisťovne vo výraznej miere?

Marek Ličák, riaditeľ odboru finančnej stability

Záleží o akom sektore hovoríme, čiže to, čo je v kontexte krízy – asi dôležité sú cestovné kancelárie, lebo tie môžu byť nejakým spôsobom zasiahnuté, ale nie je to taký sektor, ktorý by zase výrazne zasiahol celý poistný sektor. Čiže ak by došlo k nejakej veľkej katastrofe z pohľadu - ja neviem - nejakej záplavy, tak znova to by mohlo mať nejaký väčší dopad v nejakej oblasti, ale konkrétne tie cestovné kancelárie - neočakávam nejaký výrazný dosah.

Peter Majer, hovorca NBS

Nevidím už žiadnu ďalšiu otázku, ak je to všetko, ďakujeme, že ste prišli a prajeme pekný deň.

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS

Dovidenia.